

FISCAL RULES

REGUŁY FISKALNE

REGUŁY FISKALNE

REGUŁY
DOCHODOWE
(*REVENUE
RULES*)

REGUŁY
DOTYCZĄCE
SALDA
BUDŻETOWEGO
(*BUDGET
BALANCE
RULES*)

Art. 242 UFP

REGUŁY
DOTYCZĄCE
DŁUGU
PUBLICZNEGO
(*DEBT RULES*)

Art. 216 ust. 5
Konstytucji
Art. 86 UFP

REGUŁY
WYDATKOWE
(*EXPENDITURE
RULES*)

Art. 112aa UFP
Art. 112d UFP

REGUŁA OKREŚLAJĄCA LIMIT DŁUGU PUBLICZNEGO W RELACJI DO PKB

Art. 216 ust. 5 Konstytucji RP

Nie wolno zaciągać pożyczek lub udzielać gwarancji i poręczeń finansowych, w następstwie których państwowy dług publiczny przekroczy **3/5** wartości rocznego produktu krajowego brutto.

Sposób obliczania wartości rocznego produktu krajowego brutto oraz państwowego długu publicznego określa ustawa.

PROCEDURY OSTROŻNOŚCIOWE I SANACYJNE

Art. 86 UFP

- W przypadku, gdy wartość relacji kwoty państwowego długu publicznego do produktu krajowego brutto, o której mowa w art. 38 pkt 1 lit. a, ogłoszonej zgodnie z art. 38:
 - 1) (uchylony); *
 - 2) jest większa od 55%, a mniejsza od 60%;
 - 3) jest równa lub większa od 60%.
- **Więcej na ten temat:**
<http://phavi.umcs.pl/at/attachments/2015/0125/003341-progi-2015.pdf>

I PRÓG NIEOBOWIĄZUJE

- Na mocy ustawy z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych zawieszono tzw. pierwszy próg ostrożnościowy (art. 86 ust. 1 pkt 1 u.f.p.). Jak wskazuje się w literaturze, zawieszenie pierwszego progu ostrożnościowego było spowodowane koniecznością zwiększenia kwoty deficytu budżetowego w znowelizowanej ustawie budżetowej na 2013 r. oraz w projekcie ustawy budżetowej na 2014 r. ponad ograniczenia wynikające z art. 86 ust. 1 pkt 1 u.f.p. Ostatecznie pierwszy próg ostrożnościowy został usunięty z systemu prawnego na mocy ustawy nowelizującej ustawę o finansach publicznych z dnia 8 listopada 2013 r. W myśl przepisów wyżej przywołanej ustawy z dniem 1 stycznia 2014 r. uchylono art. 86 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych. W obecnie obowiązującym stanie prawnym istnieją wyłącznie dwa progi sanacyjne.

STABILIZUJĄCA REGUŁA

WYDATKOWA (art. 112aa UFP)

Art. 112aa UFP

- Kwota wydatków na dany rok organów i jednostek, o których mowa w art. 9 pkt 1-3, pkt 8 z wyłączeniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, i w pkt 9 oraz Funduszu Pracy, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, a także funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw, jest obliczana według wzoru:

$$WYD_n = WYD_{n-1}^* \cdot E_n(CPI_n) \cdot [WPKB_n + K_n] + E_n(\Delta DD_n)$$

$$WYD_{n-1}^* = WYD_{n-1} \cdot \frac{CPI_{n-2}}{E_{n-1}(CPI_{n-2})} \cdot \frac{E_n(CPI_{n-1})}{E_{n-1}(CPI_{n-1})}$$

$$WPKB_n = \sqrt[8]{\frac{PKB_{n-2}}{PKB_{n-8}} \cdot E_n\left(\frac{PKB_{n-1}}{PKB_{n-2}}\right) \cdot E_n\left(\frac{PKB_n}{PKB_{n-1}}\right)}$$

Art. 112d UFP

1. Przepisów art. 112aa nie stosuje się w przypadku wprowadzenia:

- 1) stanu wojennego;
- 2) stanu wyjątkowego na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) stanu klęski żywiołowej na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, Minister Finansów oblicza kwotę wydatków i wielkość wskaźnika średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto, o których mowa w art. 112aa ust. 1, oraz sumę, o której mowa w art. 112aa ust. 5.

STABILIZUJĄCA REGUŁA WYDATKOWA

(art. 112aa UFP)

- została wprowadzona w życie z dniem 28 grudnia 2013 r., stanowi to implementację tzw. sześciopaku (dyrektywa Rady 2011/85/UE);
- **obejmuje ogół wydatków sektora rządowego i samorządowego (sektor *general government*);**
- **ma na celu wzmocnienie stabilności finansów publicznych;**
- **polega na wprowadzeniu nieprzekraczalnego limitu wydatków sektora *general government* – wyznaczonego corocznie na podstawie dynamiki PKB;**
- jej zastosowanie miało umożliwić ustabilizowanie państwowego długu publicznego w relacji do PKB na poziomie ok. 40%.

REGUŁA DOTYCZĄCA SALDA BUDŻETOWEGO

„ZŁOTA REGUŁA BUDŻETOWA JST”

Art. 242 UFP

- 1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6.
- 2. Na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, z zastrzeżeniem ust. 3.
- 3. Wykonane wydatki bieżące mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki jedynie o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3, w przypadku gdy środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym.

Literatura uzupełniająca

- A. Hanusz, *Równowaga budżetowa a zasady prawa*, „Państwo i Prawo” 2015, nr 9.